

Przedmiotowy system oceniania z języka niemieckiego

I. Cele edukacyjne przedmiotu:

1. cele ogólne:

Ogólnym celem nauczania w liceum, technikum lub zasadniczej szkole zawodowej jest opanowanie przez uczniów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym w miarę sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach życia codziennego oraz przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie podstawowym.

2. cele szczegółowe:

Cele szczegółowe podzielone zostały na trzy grupy:

- cele związane z nabywaniem i rozwijaniem przez ucznia czterech podstawowych sprawności językowych: słuchania, mówienia, czytania, pisania;
- cele związane z poznawaniem specyfiki kulturowej krajów niemieckiego obszaru językowego: elementy realioznawcze, wybrane zwyczaje i tradycje kultywowane w krajach tego obszaru językowego, elementy kultury młodzieżowej (subkultury), język młodzieżowy;
- cele związane z autonomią ucznia i jego współdziałaniem w grupie: wdrażanie ucznia do samodzielnej pracy, rozwijanie jego kreatywności, zachęcanie ucznia do stosowania przez niego samooceny (ewaluacja) i wzięcia większej odpowiedzialności za własny rozwój, kształcenie umiejętności pracy w zespole (praca w parach, praca w grupach).

3. cele ogólnowychowawcze:

Cele ogólnowychowawcze są zgodne z założeniami podstawy programowej i zakładają rozwijanie u uczniów:

- własnej tożsamości kulturowej,
- ciekawości i otwartości wobec innych kultur, w szczególności kultur krajów niemieckiego obszaru językowego,
- tolerancji wobec innych kultur, religii i zachowań,
- otwartości na potrzeby drugiego człowieka poprzez kształtowanie takich cech charakteru jak koleżeństwo, przyjaźń, wrażliwość na potrzeby innych, wzajemna pomoc,
- umiejętność pracy zespołowej poprzez różnorodne formy pracy na lekcji, a w szczególności pracy w grupie, pracach w parach, pracy projektowej,
- motywacji do nauki języka niemieckiego poprzez umożliwianie uczniom dostępu do materiałów autentycznych oraz stwarzanie sytuacji umożliwiających stosowanie języka jako narzędzia pracy w różnorodnych, kreatywnych projektach interdyscyplinarnych,
- strategii samodzielnego uczenia się, umiejętności wykorzystywania doświadczeń nabytych w uczeniu się innych przedmiotów, w szczególności języka polskiego, historii, innych języków obcych.

II. Podstawa programowa: Krystyna Łuniewska, Urszula Tworek, Zofia Wąsik.

Program nauczania języka niemieckiego w szkołach ponadgimnazjalnych. Kurs podstawowy dla kontynuujących naukę na poziomie IV.I.

III. Podręcznik:

Krystyna Łuniewska, Urszula Tworek, Zofia Wąsik, Maria Zagórna „ALLES KLAR” zakres podstawowy; podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych; kurs dla początkujących i kontynuujących naukę” WSiP: **ZSZ** – część 1; **Technikum** – część 1, 2, „Abitur” repetytorium

IV. Treści nauczania – realizacja podstawowych wymagań ogólnych w zakresie następujących bloków tematycznych:

- człowiek,
- dom,
- szkoła,
- praca,

- życie rodzinne i towarzyskie,
- żywienie,
- zakupy i usługi,
- podróżowanie i turystyka,
- kultura,
- sport,
- zdrowie,
- nauka i technika,
- świat przyrody,
- państwo i społeczeństwo,
- elementy wiedzy o krajach niemieckiego obszaru językowego oraz o kraju ojczystym.

V. Obszary oceniania:

- Wiadomości
- Umiejętności
- Postawa (systematyczność, pracowitość, aktywność)

VI. Narzędzia oceniania:

- Prace pisemne: sprawdziany, testy, testy gramatyczne, kartkówki.
- Odpowiedzi ustne.
- Prace samodzielne, w grupach (podczas lekcji i w domu).
- Dodatkowe prace dla chętnych; projekty.

VII. Sprawności podlegające ocenie:

1. **Sprawność czytania ze zrozumieniem** polegająca na zrozumieniu głównej myśli tekstu oraz zawartych w nim informacji szczegółowych sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- zadania wielokrotnego wyboru (spośród kilku odpowiedzi wybierasz właściwą)
- zadania typu prawda / fałsz
- odpowiedzi na pytania do tekstu
- zaznaczanie informacji zawartych w tekście
- zatytułowanie przeczytanego tekstu
- ustalanie kolejności fragmentów tekstu
- uzupełnianie tekstu z lukami
- przyporządkowanie tekstów do odpowiednich opisów, rysunków, zdjęć
- dopasowanie odpowiedzi do podanych pytań
- wybieranie właściwego dokończenia zdania na podstawie przeczytanego tekstu
- poprawianie w tekście informacji niezgodnych z prawdą
- dopasowywanie polskich odpowiedników niemieckich tytułów baśni, przysłów, nazw niemieckich zabytków, nazw austriackich landów itp.
- wyszukiwanie słów w diagramie literowym
- oddzielanie w węźle literowym poszczególnych słów / wyrażeń
- wykreślanie słowa, które nie pasuje do pozostałych
- przyporządkowanie wyrazów do pojęć nadrzędnych
- wstawianie brakujących liter
- tworzenia zdań z rozsypanki wyrazowej
- układanie pytań do wyróżnionych części zdania
- podawanie antonimów
- przyporządkowywanie synonimów

UWAGA! Uczeń dyslektyczny powinien mieć możliwość kilkakrotnego przeczytania tekstu.

2. Sprawność rozumienia ze słuchu polega na rozumieniu globalnym, czyli zdolności rozumienia ogólnej tematyki tekstu, oraz rozumieniu detalicznym, tj. selektywnym, polegającym na wydobyciu ze słuchanego tekstu konkretnych informacji.

Sprawność rozumienia ze słuchu ćwiczona jest za pomocą następujących technik:

- zadania wielokrotnego wyboru (spośród kilku odpowiedzi wybierasz właściwą)
- zadania typu prawda / fałsz
- zadania na uzupełnianie luk w zapisie na podstawie wysłuchanych informacji
- odpowiedzi na pytania do wysłuchanego tekstu
- łączenie właściwych informacji w oparciu o nagranie
- przyporządkowanie wypowiedzi do poszczególnych osób
- przyporządkowanie ilustracji do wysłuchanych tekstów
- wskazywanie na planie miasta obiektów, o których jest mowa w wysłuchanym tekście
- poprawianie informacji niezgodnych z nagraniem
- porządkowanie wydarzeń w kolejności, w jakiej występują w tekście
- zaznaczanie tematów, które zostały / nie zostały poruszone w wysłuchanym tekście
- uzupełnianie asocjogramu na podstawie wysłuchanego tekstu
- śpiewanie piosenki / kolędy w oparciu o nagranie
- rozróżnianie wymowy wyróżnionych głosek

UWAGA! Uczeń dyslektyczny powinien mieć możliwość kilkakrotnego wysłuchania nagrania.

3. Sprawność mówienia jest bardzo istotnym elementem w nauczaniu języka obcego. Wynika to z faktu, że ogólnym celem nauczania jest opanowanie języka w stopniu umożliwiającym w miarę sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach życia codziennego, co jednocześnie zapewni sukces podczas ustnej części egzaminu maturalnego.

Sprawność mówienia sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- odpowiedzi na pytania
- opisywanie ilustracji
- udzielanie i uzyskiwanie informacji
- tworzenie dialogów
- odgrywanie ról
- relacjonowanie wydarzeń
- udział w dyskusji, wyrażanie opinii, przypuszczeń, argumentowanie
- negocjowanie z partnerem dogodnego rozwiązania danego problemu
- prezentacja pracy projektowej na forum klasy

4. Sprawność pisania jest zintegrowana z innymi sprawnościami i systematycznie rozwijana, uwzględnia krótkie i dłuższe formy tekstów użytkowych wymagane na egzaminie maturalnym w zakresie podstawowym.

Sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- pisanie krótkiej formy użytkowej typu: ogłoszenie, kartka pocztowa, życzenia świąteczne
- pisanie dłuższej formy użytkowej typu: list prywatny, e-mail prywatny
- pisanie dłuższej wypowiedzi pisemnej na zadany temat
- opisywanie osób
- opisywanie historyjki obrazkowej
- pisanie dialogów na zadany temat
- sporządzanie notatki na podstawie wypowiedzi rozmówców
- kończenie zdań
- przekształcanie zdań / wyrazów
- podpisywanie piktogramów
- uzupełnianie tabeli, krzyżówki, formularza

- uzupełnianie mapy

UWAGA! Ocena uczniów ze zdiagnozowanymi problemami dyslektycznymi, które według najnowszych badań dotyczą około 10-15% populacji, wymaga odrębnego podejścia i zastosowania specyficznych kryteriów.

Ogólne zasady są następujące:

- indywidualne traktowanie ucznia dyslektycznego i stawianie mu wymagań stosownie do jego możliwości
- w razie potrzeby ocenianie ucznia na podstawie jego wypowiedzi ustnych
- ewentualne ocenianie prac pisemnych z pominięciem błędów ortograficznych (tak, jak jest to na maturze pisemnej)
- umożliwienie uczniowi kilkakrotnego wysłuchania nagrania lub przeczytania tekstu
- egzekwowanie od ucznia zadań samodzielnie przygotowanych bądź rozwiązanych w domu
- w razie konieczności umożliwienie uczniowi korzystania z komputera przy wykonywaniu zadań pisemnych.

Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych i pisemnych:

1. Ustalając kryteria **wypowiedzi ustnych** należy uwzględnić:
 - stopień przekazania wymaganych informacji,
 - długość i płynność wypowiedzi,
 - współtworzenie komunikacji (reagowanie w sytuacjach językowych, rozumienie pytań, poleceń itp.),
 - wymowę i intonację,
 - bogactwo leksykalne i gramatyczne,
 - poprawność gramatyczną.
2. Ustalając kryteria **wypowiedzi pisemnych**, należy uwzględnić:
 - poprawność doboru formy wypowiedzi do tematu,
 - sposób ujęcia i wyczerpania tematu,
 - bogactwo leksykalne i tematyczne,
 - poprawność leksykalno – gramatyczną.

W przypadku sprawdzianów i testów stosuje się następującą skalę:

- **celujący** 100-96% maksymalnej liczby punktów
- **bardzo dobry** 95-86% maksymalnej liczby punktów
- **dobry** 85-70% maksymalnej liczby punktów
- **dostateczny** 69-50% maksymalnej liczby punktów
- **dopuszczający** 49-30% maksymalnej liczby punktów
- **niedostateczny** 29-0% maksymalnej liczby punktów.

Ocena końcowa jest wystawiana na podstawie ocen cząstkowych za każdą sprawność językową: rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania ze zrozumieniem i pisania. Będą one sprawdzane za pomocą następujących form:

- odpowiedź ustna (skala ocen 1-6)
- zadania domowe (skala ocen 1-6)
- kartkówka z aktualnego materiału (skala ocen 1-5)
- testy z poszczególnych rozdziałów tematycznych lub sprawdzianów na zakończenie semestru (skala ocen 1-6)

Kontrakt z uczniami:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami jawności i sprawiedliwości.
- Ocenie podlegają wszystkie sprawności i formy aktywności. Za aktywność na lekcjach uczeń otrzymuje plusy lub minusy, których ilość decyduje o ocenie częściowej wstawianej do dziennika pod koniec każdego semestru.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum ocen ustalonych w SSO.
- Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian lub test powinien go napisać w ciągu 2 – tygodni od powrotu do szkoły. Termin ustala nauczyciel z uczniem, a w przypadku jego niedotrzymania uczeń powinien napisać zaległą pracę na wezwanie nauczyciela; odmowa napisania pracy lub nieobecność nieusprawiedliwiona na sprawdzianie lub pracy klasowej jest podstawą do wstawienia częściowej oceny niedostatecznej.
- Sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Uczeń ma obowiązek poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w terminie ustalonym z nauczycielem, poprawa odbywa się na lekcji.
- Ocenę z poprawy wpisuje się obok poprzedniej.
- Krótkie sprawdziany obejmują materiał z 3 – ostatnich lekcji, ocena niedostateczna nie podlega poprawie.
- Kartkówki obejmują materiał z 3 – ostatnich lekcji, nie są zapowiadane. (Zamiast odpowiedzi ustnej).
- Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu roku zgłosić nie przygotowanie do zajęć (bez oceny), za wyjątkiem lekcji, na które zapowiedziane są obowiązkowe sprawdziany i testy.
- Prace dodatkowe, udział w konkursach i olimpiadach mogą mieć tylko korzystny wpływ na ocenę końcową ucznia.
- Ocenę semestralną i roczną ustala nauczyciel (najpóźniej na 1 tydzień przed klasyfikacją), zachowując hierarchię (najwyższą wagę przypisuje się ocenom ze sprawdzianów i testów obejmujących zakres materiału z całego działu), ocena roczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.
- Śródroczna ocena niedostateczna powinna być poprawiona przez ucznia najpóźniej do końca marca, w formie uzgodnionej z nauczycielem; końcoworoczna ocena niedostateczna może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego.
- Uczeń ma obowiązek posiadać podręcznik i zeszyt.

Opracowały: mgr Arleta Szustakiewicz
mgr inż. Mirosława Zimniewicz

